

Uchwała Nr ..XXVIII/408/2000
Rady Miasta Tarnobrzega
z dnia ...25 października 2000 r.

w sprawie zatwierdzenia programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych "Przyjazne Miasto" - w ramach programu pilotażowego "DOMINO".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt. 5 oraz art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 1998 r. Nr 91, poz. 578 z późn. zm.) oraz art. 34 ust. 1a i art. 47 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.)

Rada Miasta Tarnobrzega postanawia co następuje :

§ 1.

Zatwierdzić program o nazwie "Przyjazne Miasto" stworzony w ramach programu celowego Pełnomocnika Rządu d/s Osób Niepełnosprawnych "DOMINO" - program pilotażowy, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Realizacja programu nastąpi po otrzymaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Jacek Brycki

ZARZĄD MIASTA TARNOBRZEGA

**PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
„PRZYJAZNE MIASTO”**

Wstęp

Osoby niepełnosprawne powinny korzystać z wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. Zawiera ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym, a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych wykonują z mocy ustawy władze państwowe i samorządowe. Reforma ustrojowa państwa przeprowadzona w 1998 roku pozwoliła przekazać samorządom dużą część odpowiedzialności za działania na rzecz osób niepełnosprawnych. Pewne zadania zlecane są również organizacjom pozarządowym. Istotną rolę w systemie rehabilitacji osób niepełnosprawnych odgrywa Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Środki Funduszu przeznaczane są na ochronę miejsc pracy osób niepełnosprawnych, rehabilitację społeczną, zawodową i leczniczą tych osób.

Celem niniejszego opracowania jest zestawienie działań planowanych do realizacji w latach 2001-2003 przez Zarząd Miasta Tarnobrzega, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie na rzecz osób niepełnosprawnych przy aktywnym udziale stowarzyszeń oraz innych organizacji pozarządowych, parafii, instytucji kościelnych, rodzin osób niepełnosprawnych i przede wszystkim samych zainteresowanych. Działania takie podejmowane są już od kilku lat przez tarnobrzesci samorząd i zaplanowane są do dalszej realizacji w takich ważnych dokumentach jak Strategia Rozwoju Miasta Tarnobrzega, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

W niniejszym programie wybrano do realizacji zadania uwzględniające specyfikę miasta na prawach powiatu – Tarnobrzeg, a także możliwości rozwiązywania poszczególnych problemów osób niepełnosprawnych. Wpisując się w strategię rozwoju miasta przedstawiony poniżej program stara się mieć charakter długofalowy i kompleksowy oraz realizuje ideę, aby osoby niepełnosprawne mogły korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy społecznej – po to, aby miały możliwość w takim samym stopniu korzystać z praw przysługującym wszystkim ludziom.

A. Założenia ogólne

- I. Lokalna polityka wobec ogółu mieszkańców miasta na prawach powiatu Tarnobrzeg na każdym etapie jej realizacji uwzględniać powinna obecność osób niepełnosprawnych.
 1. Osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności.
 2. Osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw.
 3. Wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielných wyborów życiowych.
- II. Istotą ogólnomiejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest stworzenie takich lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobie niepełnosprawnej takiej indywidualnej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.
- III. Planowane przedsięwzięcia zawarte w programie powinny uwzględniać lokalną specyfikę miasta na prawach powiatu – Tarnobrzeg, zarówno w zakresie niepełnosprawności mieszkańców, jak też różnorodności problemów oraz możliwości ich rozwiązywania przy udziale instytucji kościelnych i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
- IV. Założenia programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynikają z przeprowadzonej w maju 2000 roku przez Zarząd Miasta Tarnobrzega analizy działań na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach programu „Przyjazne Miasto” oraz z następujących dokumentów przyjętych przez Radę Miasta Tarnobrzega:
 - Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega,
 - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Tarnobrzega,
 - Strategii w zakresie pomocy społecznej,
 - Zarysu strategii mieszkaniowej miasta na lata 1999-2004.

B. Cele i istota programu:

1. Zebranie pełnych informacji o osobach niepełnosprawnych i ich sytuacji na terenie miasta Tarnobrzega.
2. Trwała poprawa sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców miasta na prawach powiatu – Tarnobrzeg w zakresie:
 - a) profilaktyki, opieki zdrowotnej i rehabilitacji – w tym leczniczej,
 - b) środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej, w tym dostępu do szeroko rozumianej informacji,
 - c) edukacji dzieci i młodzieży, w tym kształcenia integracyjnego oraz osób dorosłych,
 - d) poradnictwa zawodowego, szkolenia, przekwalifikowania i zatrudnienia,
 - e) likwidacji barier architektonicznych,
 - f) dostosowania komunikacji i transportu zbiorowego,
 - g) wyrównania szans możliwości spędzania czasu wolnego.
3. Wypracowania nowatorskich rozwiązań w zakresie społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym podniesienia poziomu społecznego funkcjonowania tych osób i ich równoprawnego uczestnictwa w społeczności lokalnej
4. Poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z osobami niepełnosprawnymi, w tym rodziców, opiekunów, wolontariuszy,
5. Zwiększenie społecznej świadomości problemów osób niepełnosprawnych i aktywnego włączania różnych środowisk społeczności lokalnej w pomoc niepełnosprawnym mieszkańcom

C. Planowane kierunki działań

Zebranie pełnych informacji o osobach niepełnosprawnych i ich sytuacji na terenie miasta Tarnobrzega:

- ◆ Pozyskanie danych według podstawowych cech społeczno-demograficznych,
- ◆ Określenie liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych, bezrobotnych i poszukujących pracy,
- ◆ Opracowanie mapy instytucji (oraz ich kompetencji) – współrealizatorów programu,
- ◆ Opracowanie mapy organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Trwała poprawa sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców miasta Tarnobrzega nastąpi poprzez realizację poniżej przedstawionych zadań:

Profilaktyka, opieka zdrowotna i rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

- ◆ rozwijanie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących własnego zdrowia,
- ◆ promowanie zdrowego stylu życia,
- ◆ wskazywanie na ryzyko związane z prowadzonym trybem życia (palenie papierosów, picie alkoholu, narkotyzowanie się),
- ◆ przedstawianie typów zachowań, które mogą prowadzić do niepełnosprawności,
- ◆ diagnozowanie na wczesnym etapie upośledzenia,
- ◆ fachowe leczenie, interwencja chirurgiczna, pomoc medyczna i psychologiczna,
- ◆ stałe monitorowanie upośledzenia, niepełnosprawności,
- ◆ określenie nowoczesnych urządzeń służących do rehabilitacji najbardziej odpowiednich do stopnia upośledzenia lub niepełnosprawności,
- ◆ poszerzanie bazy rehabilitacyjnej i zakresu świadczonych usług na terenie miasta.

Środowiskowe wsparcie i pomoc społeczna, w tym dostęp do szeroko rozumianej informacji,

- ◆ wczesna interwencja i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności

- ◆ pomoc terapeutyczna osobie niepełnosprawnej,
- ◆ udzielanie wsparcia rodzinom w opiece nad osobami niepełnosprawnymi poprzez zwiększenie usług opiekuńczych,
- ◆ rozszerzenie pomocy na członków rodziny osoby niepełnosprawnej w celu ułatwienia jej społecznej asymilacji i reintegracji,
- ◆ zagwarantowanie bezpieczeństwa ekonomicznego i socjalnego poprzez zapewnienie minimum środków egzystencji i systemu ochrony socjalnej,
- ◆ udzielanie wszelkich informacji, porad i pomocy na temat usług, udogodnień, które mogą zaspokoić potrzeby osób niepełnosprawnych.

Edukacja dzieci i młodzieży, w tym kształcenie integracyjne oraz osób dorosłych.

- ◆ tworzenie oddziałów integracyjnych w szkołach i przedszkolach w celu:
 - osiągnięcia przez osobę niepełnosprawną możliwie jak najwyższego poziomu własnego rozwoju,
 - zdobycia motywacji do nauki, mając świadomość własnej niepełnosprawności,
 - akceptacji własnej niepełnosprawności oraz zdobycia umiejętności niezbędnych do przezwyciężenia barier, jakie napotykają w życiu,
- ◆ umożliwienie dostępu do placówek szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego osobom pragnącym zdobyć odpowiednie wykształcenie,
- ◆ organizacja imprez o charakterze edukacyjno-integracyjnym w placówkach oświatowo – kulturalnych na terenie miasta.

Poradnictwo zawodowe, szkolenie, przekwalifikowanie i zatrudnienie.

- ◆ określenie zawodów najbardziej odpowiednich dla ludzi niepełnosprawnych,
- ◆ dokonanie analizy sytuacji zdrowotnej, psychologicznej, oświatowej, zawodowej i społecznej osoby niepełnosprawnej,
- ◆ umożliwienie szkolenia i przekwalifikowania osobom niepełnosprawnym poszukującym pracy,
- ◆ podjęcie wysiłków zmierzających do znalezienia zatrudnienia osobom niepełnosprawnym w normalnym środowisku pracy lub do podjęcia przez nie samodzielnej działalności gospodarczej,
- ◆ umożliwienie znalezienia zatrudnienia w środowisku chronionym dla tych osób niepełnosprawnych, których zdolność do zatrudnienia jest ograniczona,

- ◆ inicjowanie tworzenia warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej, dla tych osób, których upośledzenie aktualnie uniemożliwia podjęcie pracy.

Likwidacja barier architektonicznych

- ◆ przestrzeganie przepisów Prawa budowlanego, w zakresie likwidacji barier architektonicznych, przy wydawaniu pozwoleń na budowę,
- ◆ wszechstronne działania na rzecz zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych, łączności, obiektów kultury i sportu przez osoby niepełnosprawne,
- ◆ likwidacja różnic poziomów komunikacyjnych oraz krawężników,
- ◆ zapewnienie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
- ◆ zapewnienie pomocy formalno-prawnej, organizacyjnej i finansowej w zakresie dostosowania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych,

Dostosowanie komunikacji i transportu zbiorowego

- ◆ stopniowe dostosowanie publicznych środków transportu do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ◆ uruchamianie alternatywnych środków transportu takich jak taksówka dla osób niepełnosprawnych,
- ◆ udostępnianie w miarę potrzeb środków transportu dla niepełnosprawnych będących w posiadaniu MOPR,
- ◆ współpraca z operatorami sieci telefonicznych w zakresie instalacji budek i aparatów telefonicznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ◆ wyposażenie skrzyżowań w sygnalizację świetlną i dźwiękową zapewniającą bezpieczne poruszanie się niepełnosprawnym na terenie miasta.

Wyrównanie szans możliwości spędzania czasu wolnego

- ◆ zapewnienie szerszego udziału osobom niepełnosprawnym w imprezach kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych organizowanych na terenie miasta,
- ◆ udzielanie pomocy w organizacji imprez sportowych o charakterze regionalnym przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
- ◆ zapewnienie pomocy organizacyjnej klubom sportowym działającym i powstającym na terenie miasta.

Wypracowania nowatorskich rozwiązań w zakresie społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym podniesienia poziomu społecznego funkcjonowania tych osób i ich równoprawnego uczestnictwa w społeczności lokalnej nastąpi poprzez:

- ◆ tworzenie zespołów antykryzysowych, złożonych ze specjalistów i samych osób niepełnosprawnych, które mogą służyć fachową pomocą i osobistym doświadczeniem w celu uniknięcia lub zminimalizowania skutków sytuacji trudnych oraz przeciwdziałania marginalizacji lub dyskryminacji osób niepełnosprawnych,
- ◆ uruchomienie bezpłatnej infolinii w zakresie dostępności świadczonych usług medycznych,
- ◆ uruchomienie Punktu Konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych o możliwościach uzyskania wsparcia oraz pomocy, a także obowiązujących rozwiązaniach prawnych i wynikających z nich uprawnieniach,
- ◆ opracowanie ulotek informacyjnych o działaniach podejmowanych w mieście Tarnobrzeg na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ◆ uruchomienie specjalnych punktów obsługi dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w budynkach administracji samorządowej.

Poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z osobami niepełnosprawnymi, w tym rodziców, opiekunów, wolontariuszy,

- ◆ zapewnienie dostępu do różnego rodzaju szkoleń dla rodziców i opiekunów,
- ◆ umożliwienie wolontariuszom i opiekunom dalszej możliwości pogłębiania wiedzy nt. rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- ◆ doskonalenie zawodowe pracowników i wolontariuszy zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Zwiększenie społecznej świadomości problemów osób niepełnosprawnych i aktywnego włączania różnych środowisk społeczności lokalnej w pomoc niepełnosprawnym mieszkańcom.

- ◆ zapewnienie szerokiej informacji wśród mieszkańców miasta o przyjęciu do realizacji programu „Przyjazne Miasto”,
- ◆ udział władz miasta w imprezach i spotkaniach organizowanych z udziałem osób niepełnosprawnych,
- ◆ organizowanie wspólnych spotkań z organizacjami i instytucjami, które realizują poszczególne zadania programu,

- ◆ szersze publikowanie w lokalnej prasie, telewizji, radiu materiałów dotyczących osób niepełnosprawnych,
- ◆ podejmowanie działań informacyjnych poprzez publikację np. „poradnika dla niepełnosprawnych”,
- ◆ aktualizację programu „Przyjazne Miasto” w oparciu o propozycje osób i instytucji zaangażowanych w działania na rzecz osób niepełnosprawnych

D. PODSUMOWANIE

Przedstawiony program na rzecz osób niepełnosprawnych „Przyjazne Miasto” został opracowany przy uwzględnieniu założeń pilotażowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych „DOMINO” Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Stanowi on próbę określenia lokalnej polityki władz miasta na prawach powiatu wobec obywateli niepełnosprawnych na tle ogółu obywateli miasta Tarnobrzega.

Program „Przyjazne Miasto” będzie realizowany w latach 2001-2003.

Na bazie tego programu opracowane zostaną szczegółowe zadania służące realizacji wytyczonych celów, przy udziale instytucji ustawowo zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, instytucji kościelnych oraz samych osób niepełnosprawnych. Na tym etapie - dalszej budowy programu – określone zostaną terminy realizacji poszczególnych zadań oraz wskazane zostaną osoby, bądź instytucje odpowiedzialne za koordynację realizacji wyznaczonego celu.

Program „Przyjazne Miasto” będzie realizowany ze środków miasta na prawach powiatu oraz środków przyznanych na realizację programu przez PFRON, w ramach pilotażowego programu Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych pod nazwą „DOMINO”.

Realizacja celów i zadań przedmiotowego programu przybliży nas do celu głównego, jakim jest osiągnięcie przez osoby niepełnosprawne możliwie najwyższego poziomu społecznego funkcjonowania w samorządzie miasta Tarnobrzega.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA TARNOBZREGA
Jacek Brycki